

STATSMINISTERIET

CHRISTIANSBORG

Prins Jørgens Gård 11, 1218 København K

Telefon 33 92 33 00 - Telefax 33 11 16 65

CVR-NR. 10-10-39-40

EAN-lokationsnummer 579800000032

Retsudvalget

REU alm. del - Bilag 577

Offentligt

Dato: 27. juni 2007

J.nr.: 230-0178

Sagsbeh.: CHK/
Juridisk Sektion

Folketingets Politisk-Økonomiske Udvalg

./ Vedlagt oversendes besvarelse af spørgsmål nr. 47 (endelig) stillet af Det Politisk-Økonomiske Udvalg den 12. juni 2007.

Anders Fogh Rasmussen

/ Anne Kristine Axelsson

STATSMINISTERIET

Dato: 27. juni 2007

Statsminister Anders Fogh Rasmussens svar på spørgsmål nr. 47 (endeligt) stillet af Det Politisk-Økonomiske Udvalg (alm. del).

Spørgsmål:

»Ministeren bedes kommentere artiklen "Pligt til at svare?" af Hans Gammeltoft-Hansen, Folketingets Ombudsmand, fra Jyllands-Posten den 12. juni 2007, jf. alm. del - bilag 112.«

Svar:

1. I artiklen »Pligt til at svare?« redegør Folketingets Ombudsmand Hans Gammeltoft-Hansen for sagen vedrørende journalist Bo Elkjærs klage til ombudsmanden over Statsministeriets manglende imødekommelse af anmodninger om interviews med statsministeren.

Ombudsmanden skriver i artiklen bl.a., at det i almindelighed står enhver minister frit for selv at afgøre, hvilke journalister han eller hun vil give interview. En minister kan efter hans opfattelse tilvælge en journalist, som ministeren har et særligt tillidsforhold til, men ikke konsekvent fravælge en bestemt journalist, fordi man slet ikke har et særligt tillids- og fortrolighedsforhold til den pågældende.

Ombudsmanden anfører endvidere, at man ikke bør forveksle kritisk journalistik med illoyal journalistik, og at kritisk journalistik aldrig i sig selv kan udgøre et legitimt grundlag for at udelukke en journalist fra et interview. Endelig anføres det, at en mini-

ster som øverste forvaltningschef for sit ministerium – i modsætning til politikere som ikke er ministre – er underlagt forvaltningsrettens almindelige regler, hvilket betyder, at en minister ved vurderingen af, om en interviewanmodning skal imødekommes, er bundet af de almindelige forvaltningsmæssige krav om lighed og saglighed.

2. Bo Elkjær klagede den 28. november 2005 til Folketingets Ombudsmand over bl.a., at hans anmodninger om interviews med statsministeren gennem mere end to år var blevet afslået.

Ombudsmanden afgav den 26. september 2006 en udtalelse i sagen og udtalte bl.a. følgende:

»Offentlighedsloven indeholder som nævnt ikke regler om interview. Loven og lovgivningen i øvrigt pålægger således ikke myndigheder at deltage i interview om forskellige emner, og der overlades myndighederne en forholdsvis fri vurdering ved afgørelsen af, om de ønsker at deltage i et konkret interview.«

Den 6. oktober 2006 bad Bo Elkjær ombudsmanden om at tage sagen op til fornyet overvejelse.

Ombudsmanden henstillede den 31. maj 2007 følgende til Statsministeriet: »Efter at statsministeren igen var begyndt at give interview om Irak-krigen, mener jeg ikke, at Statsministeriet har dokumenteret nogen konkret grund – endsige en saglig grund – til at Bo Elkjær ikke kan få et interview. Som følge heraf henstiller jeg til Statsministeriet, at ministeriet genoptager sagen med henblik på, at Bo Elkjær nu får tilbudt et interview med statsministeren, eller at ministeriet i tilfælde af fortsat afslag konkret redegør for de grunde, som ministeriet har lagt vægt på.«

På baggrund af ombudsmandens henstilling genoptog Statsministeriet sagen og besluttede den 1. juni 2007 – efter fornyet forlæggelse for statsministeren – ikke at imødekomme Bo Elkjærs anmodninger om interviews. Statsministeriet præciserede i ministeriets brev til Bo Elkjær af samme dato, at der i det meget vide skøn, som der er hen-

vist til i bl.a. Statsministeriets udtalelse af 24. januar 2007, jf. også betænkning 1443/2004 om embedsmænds rådgivning og bistand, s. 246, ligger, at det tilkommer statsministeren at beslutte, om statsministeren ønsker at give interview eller ej. Dette meget vide skøn er blandt andet begrænset af, at der ikke i skønnet må lægges vægt på usaglige hensyn.

3. Som Statsministeriet bl.a. har tilkendegivet over for ombudsmanden, er det Statsministeriets opfattelse, at der ikke består en forpligtelse for statsministeren til at imødekomme anmodninger om interviews. Der tilkommer således statsministeren og Statsministeriet et meget vidt skøn med hensyn til, hvilke interviews man ønsker at deltage i. Statsministerens beslutning om at imødekomme eller afslå et interview skal træffes inden for rammerne af de forvaltningsmæssige krav om lighed og saglighed. Det betyder bl.a., at statsministeren ikke må lægge vægt på usaglige hensyn. Der er imidlertid efter Statsministeriets opfattelse ikke tale om en afgørelse i forvaltningslovens forstand, og forvaltningslovens regler om begrundelse mv. skal derfor ikke iagttages.

Statsministeriet forbeholder sig således retten til ud fra en konkret vurdering at træffe beslutning om, hvorvidt konkrete anmodninger om interviews bør imødekommes. Det forhold, at en journalist fremsætter gentagne anmodninger, fører efter ministeriets opfattelse ikke til, at der dermed skabes et retskrav på imødekommelse. I givet fald kunne enhver journalist gennemtvinge et interview med statsministeren ved blot at gennemsende sine anmodninger tilstrækkeligt længe.

Når statsministeren vælger at give et interview, er det et udslag af statsministerens valg – eller i ombudsmandens terminologi et tilvalg. Som det fremgår af betænkning 1443/2004 om embedsmænds rådgivning og bistand, s. 246, »er det overladt ministeren og ministeriet et meget vidt skøn med hensyn til, hvilke interviews man ønsker at deltage i. Det vil sige, at der må være en meget betydelig frihed med hensyn til, hvorvidt en anmodning om deltagelse i et interview bør imødekommes. Ved stillingtagen til, om en minister vil deltage i et interview med en bestemt journalist, må ministeren i den forbindelse også være berettiget til bl.a. at lægge vægt på, om ministeren gennem sit personlige kendskab har et særligt tillids- og fortrolighedsforhold til journalisten.«

Hverken i betænkningen eller i øvrigt i den almindelige forvaltningsret sondres der i disse situationer mellem tilvalg og fravalg, således som ombudsmanden synes at gøre det. Det meget vide skøn, som er overladt til ministeren og ministeriet ved beslutningen af, om en anmodning om interview skal imødekommes, indskrænkes således ikke af, at den pågældende minister f.eks. tidligere har valgt at give en anden journalist et interview om et tilsvarende emne.

Dette indebærer, at når statsministeren vælger at give interview til en journalist, forpligtes statsministeren ikke derved til at give interviews til alle andre journalister, som måtte anmode herom, og statsministeren vil fortsat have et meget vidt skøn med hensyn til, hvilke interviews han ønsker at deltage i. At statsministeren vælger at imødekomme en anmodning om interview, medfører heller ikke, at der kan stilles krav om, at afslag på anmodninger om interviews herefter skal individuelt begrundes. Et sådant begrundelseskrav kan hverken udledes af det forvaltningsretlige lighedsprincip eller af andre forvaltningsretlige grundsætninger og heller ikke af den nævnte betænkning 1443/2004.

Der er således efter Statsministeriets opfattelse en meget væsentlig principiel forskel mellem på den ene side afholdelsen af egentlige pressemøder, som i udgangspunktet er åbne for enhver journalist – og hvor det derfor vil kræve en særlig og konkret begrundelse for at udelukke en bestemt journalist fra dette – og på den anden side tilfælde som det foreliggende, hvor spørgsmålet er, om en anmodning fra en enkelt journalist om et interview skal imødekommes. Den nævnte betænkning 1443/2004 bygger også på, at der er en sådan forskel, og som anført er der hverken i betænkningen eller i de almindelige forvaltningsretlige principper grundlag for, at en minister, der ikke ønsker at imødekomme en anmodning om interview fra en enkelt journalist, skal give en konkret begrundelse herfor – heller ikke i tilfælde, hvor der f.eks. måtte være givet et interview til en anden journalist om et tilsvarende emne.

4. Statsministeriet modtager løbende et omfattende antal forespørgsler, såvel mundtlige som skriftlige, om interviews med statsministeren, herunder forespørgsler om interviews angående Irak-krigen. I 2006 modtog Statsministeriet således – udover anmod-

ningerne fra Bo Elkjær – 125 skriftlige anmodninger om interviews med statsministeren. Hertil kommer et stort antal mundtlige forespørgsler om interviews, kommentarer mv. Statsministeriet vurderer løbende forespørgslerne, herunder forespørgslerne om interviews fra Bo Elkjær og de konkrete spørgsmål, som Bo Elkjær i denne forbindelse har fremsendt til statsministeren omhandlende Irak-krigen. Det er ikke muligt at imødekomme samtlige de forespørgsler om interviews, som Statsministeriet løbende modtager. Særligt for så vidt angår Bo Elkjærs anmodninger om interviews har statsministeren vurderet, at der ikke var yderligere at tilføje i forhold til de svar, han har givet i Folketinget og til offentligheden om emnet.

Det skal i øvrigt bemærkes, at statsministeren i vidt omfang er til rådighed for pressen. Udover egentlige interviews, som statsministeren giver til et bredt udsnit af medieverdenen, holder statsministeren et fast ugentligt pressemøde, ligesom det er muligt at stille spørgsmål til statsministeren i forbindelse med andre offentlige begivenheder. Der er således på ingen måde tale om, at kritiske journalister ikke kan få statsministeren i tale.

Statsministeriet vil fortsat løbende individuelt vurdere alle indkomne forespørgsler om interviews, herunder fra Bo Elkjær. Statsministeren og Statsministeriet vil imidlertid fortsat forbeholde sig retten til at vælge selv.

STATSMINISTERIET

CHRISTIANSBORG

Prins Jørgens Gård 11, 1218 København K

Telefon 33 92 33 00 - Telefax 33 11 16 65

CVR-NR. 10-10-39-40

EAN-lokationsnummer 5798000000032

Det Politisk-Økonomiske Udvalg
PØU alm. del - Svar på spm. 48-53
Offentligt

Dato: 27. juni 2007

J.nr.: 230-0178

Sagsbeh.: CHK/
Juridisk Sektion

Folketingets Politisk-Økonomiske Udvalg

- ./ Vedlagt oversendes besvarelse af spørgsmål nr. 48-53 (endelig) stillet af Det Politisk-Økonomiske Udvalg den 14. juni 2007.

Anders Fogh Rasmussen

/ Anne Kristine Axelsson

Statsminister Anders Fogh Rasmussens svar på spørgsmål nr. 48 (endeligt) stillet af Det Politisk-Økonomiske Udvalg (alm. del).

Spørgsmål 48:

»Mener statsministeren, at Statsministeriets fornyede afgørelse om interview af 1. juni 2007 løfter henstillingen af 31. maj 2007 fra Ombudsmanden? Hvis svaret er bekræftende, bedes statsministeren konkret redegøre for, hvordan statsministeren mener, at den nye afgørelse løfter henstillingen fra Ombudsmanden.«.

Svar:

I anledning af en henstilling fra Folketingets Ombudsmand af den 31. maj 2007 genoptog Statsministeriet sagen og præciserede i ministeriets brev til Bo Elkjær af 1. juni 2007, at der i det meget vide skøn, som der er henvist til i bl.a. Statsministeriets udtalelse af 24. januar 2007, jf. også betænkning 1443/2004 om embedsmænds rådgivning og bistand, s. 246, ligger, at det tilkommer statsministeren at beslutte, om statsministeren ønsker at give interview eller ej.

Jeg kan herudover henvise til min besvarelse af spørgsmål nr. 47 stillet af Det Politisk-Økonomiske Udvalg.

Det skal endelig bemærkes, at jeg er bekendt med, at Bo Elkjær den 6. juni 2007 har anmodet Folketingets Ombudsmand om at genoptage sagen.

Statsminister Anders Fogh Rasmussens svar på spørgsmål nr. 49 (endeligt) stillet af Det Politisk-Økonomiske Udvalg (alm. del).

Spørgsmål 49:

»Er statsministeren enig i, at statsministeren er undergivet de almindelige forvaltningsretlige krav om lighed og saglighed?«.

Svar:

Det fremgår af betænkning 1443/2004 om embedsmænds rådgivning og bistand, s. 235, at ministre er underlagt de almindelige forvaltningsretlige krav om lighed og saglighed.

Med hensyn til besvarelse af spørgsmålet i forhold til den konkrete sag kan jeg henvise til min besvarelse af spørgsmål nr. 47 stillet af Det Politisk-Økonomiske Udvalg.

Statsminister Anders Fogh Rasmussens svar på spørgsmål nr. 50 (endeligt) stillet af Det Politisk-Økonomiske Udvalg (alm. del).

Spørgsmål 50:

»Er statsministeren enig i, at det følger af de almindelige forvaltningsretlige krav om lighed og saglighed, at en minister er forpligtet til konkret at redegøre for de grunde, som denne måtte have for at behandle sammenlignelige sager forskelligt, og at det ikke er tilstrækkeligt alene at henvise til generelle betragtninger?«.

Svar:

Det fremgår af betænkning 1443/2004 om embedsmænds rådgivning og bistand, s. 235, at ministre er underlagt de almindelige forvaltningsretlige krav om lighed og saglighed.

Med hensyn til besvarelse af spørgsmålet i forhold til den konkrete sag kan jeg henvise til min besvarelse af spørgsmål nr. 47 stillet af Det Politisk-Økonomiske Udvalg.

Statsminister Anders Fogh Rasmussens svar på spørgsmål nr. 51 (endeligt) stillet af Det Politisk-Økonomiske Udvalg (alm. del).

Spørgsmål 51:

»Mener statsministeren, at tildelingen af en skønsmæssig beføjelse til en minister, fritager ministeren fra at give en saglig begrundelse, når ministeren træffer en konkret afgørelse, som følge af denne skønsmæssige beføjelse?«.

Svar:

Nej, i det omfang en minister træffer en konkret afgørelse, der er omfattet af forvaltningslovens regler om begrundelse mv., skal afgørelsen indeholde en begrundelse, uanset om afgørelsen indeholder skønsmæssige elementer.

Med hensyn til besvarelse af spørgsmålet i forhold til den konkrete sag kan jeg henvise til min besvarelse af spørgsmål nr. 47 stillet af Det Politisk-Økonomiske Udvalg.

Statsminister Anders Fogh Rasmussens svar på spørgsmål nr. 52 (endeligt) stillet af Det Politisk-Økonomiske Udvalg (alm. del).

Spørgsmål 52:

»Hvordan mener statsministeren at anbefalingerne vedrørende ministres afholdelse af interviews på side 246 i betænkning nr. 1443 spiller sammen med de almindelige forvaltningsretslige regler om lighed og saglighed, og ser statsministeren nogen konflikt i mellem de to regelsæt? Hvis statsministeren ikke ser en konflikt, vil statsministeren så redegøre for hvordan de almindelige forvaltningsretslige regler om lighed og saglighed er indgået i hans afgørelse vedr. interviewanmodningen fra Bo Elkjær?«.

Svar:

Jeg kan i det hele henvise til min besvarelse af spørgsmål nr. 47 stillet af Det Politisk-Økonomiske Udvalg.

Statsminister Anders Fogh Rasmussens svar på spørgsmål nr. 53 (endeligt) stillet af Det Politisk-Økonomiske Udvalg (alm. del).

Spørgsmål 53:

»Hvor ofte sker det, at en minister vælger ikke at rette sig efter en henstilling fra Ombudsmanden, og vil statsministeren give konkrete eksempler på dette?«.

Svar:

Ombudsmandsinstitutionen er – i modsætning til domstolene som træffer juridisk bindende afgørelser – kendetegnet ved, at reaktionsmulighederne er af ikke bindende karakter. Ombudsmanden kan alene fremsætte kritik, afgive henstillinger samt i øvrigt fremsætte sin opfattelse af en sag, og kan således ikke med bindende virkning ophæve eller ændre en påklaget afgørelse eller beslutning.

Statsministeriet er ikke i besiddelse af et samlet overblik over, i hvilket omfang ministre og myndigheder i øvrigt retter sig efter henstillinger fra Folketingets Ombudsmand. Det er imidlertid Statsministeriets klare indtryk, at henstillinger fra Folketingets Ombudsmand i meget vidt omfang følges. Der findes dog eksempler på, at en myndighed ikke har fulgt en sådan henstilling.

Som eksempel herpå kan nævnes **FOB1996.273**, der angik spørgsmålet om, hvorvidt korrespondancen mellem Udenrigsministeriet og de danske repræsentationer i udlandet var interne arbejdsdokumenter i offentlighedslovens forstand og dermed kunne undtages fra adgangen til aktindsigt i henhold til lovens § 7, nr. 2.

Ombudsmanden udtalte under sagen, at korrespondancen mellem ambassaderne og Udenrigsministeriet ikke kunne undtages efter offentlighedslovens § 7, nr. 2. Han henstillede på denne baggrund til, at ministeriet genoptog den sag, hvori ministeriet havde meddelt afslag på aktindsigt, med henblik på at træffe en ny afgørelse på grundlag af ombudsmandens udtalelse. Udenrigsministeriet fulgte ikke ombudsmandens henstilling. Ministeriet gav et fornyet afslag på anmodningen om aktindsigt med henvisning til offentlighedslovens § 7, nr. 2, og anførte endvidere at der »ikke er tilvejebragt væsentlige nye retlige synspunkter, som kunne begrunde en ændring af den af ministeriet truffe afgørelse om aktindsigt...«.

Herudover kan nævnes **U1978.914H** der angik en sag, hvori Justitsministeriet meddelte afslag på aktindsigt i medfør af offentlighedslovens § 6, stk. 1, (nu § 2, stk. 1) i en sag vedrørende tildeling af advarsel efter straffelovens § 265. Ombudsmanden henstillede i en udtalelse til Justitsministeriet at genoptage den pågældende sag, da det var ombudsmandens opfattelse »at det var mest nærliggende at fortolke undtagelsesbestemmelsen i offentlighedslovens § 6, stk. 1, således, at den ikke omfatter sager om tildeling (ændring eller ophævelse) af advarsel efter straffelovens § 265.«. Justitsministeriet fulgte ikke ombudsmandens henstilling. Ministeriet ændrede ikke sin fortolkning af den pågældende bestemmelse i offentlighedslovens i overensstemmelse med ombudsmandens udtalelse.

Højesteret gav Justitsministeriet medhold i, at sager vedrørende meddelelse af advarsel i henhold til straffelovens § 265 er af en sådan karakter og har en sådan sammenhæng med sager angående overtrædelse af straffelovens kap. 25 og 27, at det efter de hensyn, der efter forarbejderne til offentlighedsloven må antages at ligge til grund for bestemmelsen i lovens § 6, stk. 1, (nu § 2, stk. 1) herunder hensynet til beskyttelse af de i sagen implicerede personer, er mest nærliggende at fortolke bestemmelsen som omfattende sager om de omhandlede advarsler.

Endvidere kan nævnes **U2004.1212Ø** der omhandlede Beskæftigelsesministeriets behandling af en anmodning om aktindsigt i navnene på to medarbejdere i ministeriet. Beskæftigelsesministeriet afslog at udlevere navnene for at undgå chikane af de pågældende medarbejdere.

Ombudsmanden udtalte i sagen bl.a., at en praksis, hvorefter enkelte personer nægtes indsigt i oplysninger, som ellers alle og enhver kan få indsigt i, hvis de beder om det, er grundlæggende i strid med offentlighedsordningen i offentlighedsloven. På den baggrund er det antaget, at chikanehensyn i sig selv kun i helt ekstraordinære situationer kan begrunde afslag på aktindsigt. Ombudsmanden henstillede til ministeriet at meddele aktindsigt i de ønskede oplysninger. Beskæftigelsesministeriet efterkom ikke ombudsmandens henstilling.

Landsretten fandt bl.a., at indholdet af sagsøgerens breve og hans adfærd i øvrigt ikke var en sådan karakter, at Beskæftigelsesministeriet med henvisning hertil kunne nægte aktindsigt efter bestemmelserne i offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3 eller nr. 6. Landsretten dømte således ministeriet til at meddele aktindsigt.

Endelig kan nævnes **U2005.616H**, der omhandlede afskedigelse af en teknisk chef i en kommune efter udløbet af en prøvetid 2 år, som – efter kommunens opfattelse – ikke var forløbet tilfredsstillende. Den tekniske chef og kommunen indgik en fratrædelsesaftale. Ombudsmanden udtalte i en redegørelse om sagen, at kommunens behandling af afskedigelsessagen havde lidt af væsentlige retlige mangler i form af manglende begrundelse for den endelige afgørelse, tilsidesættelse af notatpligten om væsentlige oplysninger og mangelfuld partshøring. Kommunen fulgte ikke ombudsmandens opfordring til at genoptage sagen.

Højesteret fandt bl.a., at en sådan fratrædelsesaftale ikke var omfattet af forvaltningslovens afgørelsesbegreb, og at der i det forhold, at forvaltningsprocessuelle forskrifter som udgangspunkt er ufravigelige, ikke kunne indlægges et forbud mod forligsmæssigt aftalte fratrædelsesordninger, der gjorde op med evt. sagsbehandlingsfejl i det forudgående forløb. Højesteret frifandt kommunen under henvisning til, at parterne måtte anses for at have givet afkald på at påberåbe sig de kendte, forvaltningsretlige mangler ved kommunens behandling af sagen, og at dette afkald havde været gyldigt.

